

КОНФЕСІЙНІ ГРОМАДИ В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ

Сергій Башинський

ЗМІНА ЮРИСДИКЦІЇ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ 1686 Р. – КАНОНІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

Статтю присвячено огляду причин відділення Київської митрополії від Церкви-Матері – Константинопольського Патріархату, та приєднанню її до Московського Патріархату наприкінці XVII ст., а також історико-канонічному аналізу цієї події.
Ключові слова: юрисдикція, канонічність, підпорядкування Київської митрополії, Константинопольський Патріархат, Московський Патріархат.

*Підпорядкування Київської митрополії
Московському Патріархату надовго поховало
мрію українців мати свою помісну Церкву.*

**Філарет,
Святійший Патріарх Київський
і всієї Руси-України**

З утворенням Української незалежної держави постало питання про відродження незалежної Української Церкви. Проте в українському Православ'ї відбувся розкол на три гілки: Українська Православна Церква Київського Патріархату, Українська Православна Церква Московського Патріархату та Українська Автокефальна Православна Церква. І всі ці Церкви або під час проголошення, або коли йшли переговори щодо їх визнання іншими Помісними Церквами – апелюють до подій 1686 р., а саме зміни юрисдикції Київської митрополії, тобто увага до цієї проблеми посилилася протягом останнього півтора десятиліття років, що пов'язано з актуалізацією питання про здобуття Православною Церквою в Україні статусу автокефальної¹.

Однією з найважливіших причин, що в подальшому посприяло приєднанню Української Церкви до Московської, було те, що, перебуваючи під владою Речі Посполитої, де контрреформаційні цілі втілювалися в

політичну практику, переслідувалися некатоліки, а православним християнам нав'язувалася унія, українські православні ієрархи не раз зверталися до православного московського царя й патріарха, сподіваючись знайти у них підтримку у своєму скрутному становищі. З цим погоджуються фактично всі історики, найголовніші з яких митрополит Іларіон Огієнко², Іван Власовський³, Наталія Полонська-Василенко⁴ та ін.

Другим, не менш важливим поштовхом до церковного об'єднання, були Березневі статті Богдана Хмельницького 1654 року. І хоч тут йшлося про політичне об'єднання, ситуація щодо Церкви за такого ходу подій не могла бути нейтральною. А на думку Івана Власовського, взагалі в історичних обставинах після Переяславської угоди Православна Церква в Україні не могла залишитися по відношенню до Московського Патріархату незалежною. Раніше чи пізніше повинна вона увійти в його юрисдикцію⁵. Історія свідчить, що провідники Київської митрополії протягом тривалого часу стояли за збереження свого статусу в межах Константинопольського Патріархату. Ця точка зору була висловлена під час переговорів з московським царем у липні 1654 року під Смоленськом, де знаходилася ставка царя у військовому поході проти поляків. Оскільки церковне питання фактично не порушилось в березні 1654 року, воно розглядалось окремо⁶. Отже, посольство від київського духовенства було очолене Інокентієм Гізелем, ігуменом Николопустинського монастиря. Воно було прийняте царем 28 липня і вручило цареві грамоти від митрополита, підкріплені грамотами від гетьмана. Найголовніше з прохань полягало в тому, щоб залишити Київську митрополію «при найзверхнішому нашому пастиреві Царгородському, до котрого нас і право Боже через св. Апостола Андрія і канони свв. Отців прилучили і совокупили». Підпорядкування Царгороду трактувалося в ній як «корінь всіх наших вольностей і прав»⁷. Можна сказати, що в цих «статтях» викладалися засадничі позиції митрополита Сильвестра Косова та верхівки київського духовенства, що визначали статус Київської митрополії. Відповідь царя була промовистою: 11 серпня 1654 р. посольству були дані жалувані грамоти на митрополіччя й монастирські маєтності. Відповідь на інші питання була відкладена до повернення царя до Москви. Без відповіді залишилося центральне питання, що стосувалося статусу Української Церкви⁸.

Ймовірно, що Москва сама чітко усвідомлювала, що церковне об'єднання не за горами. Про це свідчить той факт, що в Москві було складено й надруковано молитву царя та його родини «О еже престолу Киевскому соединитися с богопоставленным престолом Московским, и князю Малороссийскому совокупитися с богохранимым Велико-

российским царством»⁹, а також подальші відверті нехтування Московською Церквою церковними канонами, коли вона втручалась у життя Київської митрополії як до власної адміністративної одиниці.

Після смерті митрополита Сильвестра Косова (13 квітня 1657 р.), противника Переяславської угоди та підпорядкування Київської Церкви московській владі, Богдан Хмельницький сам призначив місцеблюстителем Київської митрополії чернігівського єпископа Лазаря Барановича. Проте гетьман не дочекався призначених ним виборів нового митрополита. Після його смерті Московський воєвода Бутурлін почав тиснути на духовенство і намовляти їх про перехід під Московського патріарха та щоб вони митрополита не обирали, а перше написали б про це цареві¹⁰.

Іван Виговський, ставши гетьманом, намагався до мінімуму зменшити вплив московських урядовців на перебіг виборів митрополита. Воєводи він заявив, що обрання має відбутися за давніми українськими звичаями, а не за царським наказом¹¹. Вибори нового митрополита відбулися 6 грудня 1657 р. Було обрано єпископа луцького Діонісія Балабана, кандидата гетьмана Івана Виговського. Обрання й поставлення на Київську митрополічу кафедру Діонісія Балабана без благословення (і навіть повідомлення) московського патріарха свідчить про те, що в договірних статтях гетьмана Богдана Хмельницького, укладених у Москві в березні 1654 р., не було статті про підпорядкування Української Церкви патріархові Московському¹².

Проте Москва тиснула на гетьмана Івана Виговського, щоб він не виряджав посольства до Константинополя про затвердження на митрополії обраного Діонісія. У лютому 1658 року окольничий дяк Богдан Хитрово запитав новообраного митрополита, чи бив він чолом після виборів великому государеві та московському патріархові. Діонісій відповів, що «від початку святого хрещення» київські митрополити приймали благословення від Царгородських патріархів, «а без волі та благословення св. Константинопольського патріарха він благословення прийняти й посвятитися на Київську митрополію від св. Никона патріарха не сміє», боячись прокляття з Царгорода¹³.

Після падіння гетьмана Івана Виговського й обрання гетьманом Юрія Хмельницького на Переяславській Раді 1659 року князь Трубецкой провів постанову: «А митрополиту Киевскому, также и иным духовным Малыя России, быть под благословением св. Патриарха Московского и всея Великия и Малыя и Белья России; а в права духовные св. Патриарх не буде вступати»¹⁴. При цьому він посилався на те, що начебто ця стаття є однією з тих, що були дані ще гетьманові Богданові Хмельницькому в 1654 році.

Це було явним підступом і підробкою правового оформлення результатів угод 1654 р. в Переяславі. Козацька ж старшина під час переговорів 1659 р. стояла на попередніх позиціях: «А митрополиту Киевському и малоросийському духовенству остаться под властью Константинопольского Патриарха»¹⁵. Характерно, що саме текст статей 1659 р. увійшов пізніше в «Повне зібрання законів Російської імперії» і сприймається як оригінал 1654 року.¹⁶ На цій раді 1659 року були відсутні ієрархи Київської митрополії й тому вирішувати без них питання про підпорядкування їхньої митрополії йшло врозріз з церковним правом. Важливу роль у цій справі відіграли й зусилля ніжинського протопопа Максима Филімоновича, значною мірою завдяки якому стаття про зверхність Московського патріарха над Київською митрополією була проведена.

На основі «Статей» у жовтні 1659 року А. Трубецької від імені московського уряду призначив чернігівського єпископа Лазаря Барановича місцеблюстителем Київської митрополії. Останній те призначення прийняв, хоча митрополіча кафедра не була вакантною, а мала митрополита Діонісія, затвердженого на цій кафедрі царгородським патріархом Парфенієм¹⁷. Отже, Москва, не вагаючись, порушила церковні канони, втрутившись у прерогативи Константинопольського патріарха.

1661 року Московський патріарх Пітирим рукопокладає вже згаданого вище ніжинського протопопа Максима Филімоновича на єпископа Мстиславського і Могилівського та призначає його місцеблюстителем Київської кафедри. За таке, ясна річ, єпископа Мефодія Филімоновича (ім'я Максим було змінено на Мефодій при хіротонії) Константинопольський патріарх 1663 року піддає анафемі¹⁸, через що московське посольство з царською покайною грамотою на руках ще перед ним виправдовувалось¹⁹. Для нас важлива ця згадка через те, що станом на 1663 рік Москва в офіційному документі засвідчила, що територія Київської митрополії – це чужа канонічна область, яка підпорядкована Константинопольському патріарху, а не Московському, і будь-які дії на цій території московських ієрархів є грубим порушенням церковних канонів.

В розмові про приєднання Київської митрополії до Московського Патріархату також не слід упускати одну важливу деталь. Мова йде про Андрусівське перемир'я 1667 року, тобто про документ, який поклав кінець війні між Польщею та Московським Царством. Але важливо те, що внаслідок цього договору Україна просто опинилася розділеною на дві частини, відповідно у складі Московського Царства та Польщі. Далі, беремо до уваги Московський собор 1666–1667 років, на якому

Чернігівську єпископію піднесено до статусу архієпископії. Зроблено це з тією метою, щоб Чернігів став православним центром Лівобережжя в разі відходу Києва до Польщі на умовах того-таки Андрусівського миру. Якщо взяти до уваги це та все сказане вище, то ми чітко бачимо ряд послідовних та цілеспрямованих дій Москви щодо підпорядкування України, як політичного, так і церковного.

Безумовно, не можна не погодитись з Іваном Власовським, що Україна стала заручником церковно-політичних обставин і її приєднання було питанням часу, але, тим не менше, ми бачимо, що Москва активно сприяла прискоренню цього процесу.

Крапку в боротьбі за Київський престол було поставлено 1685 р., коли Москва для гетьмана Івана Самойловича видала грамоту-розпорядження про вибори київського митрополита без згоди Вселенського патріарха. Кандидатом став Луцький православний єпископ Святополк Гедеон-Четвертинський, який 1684 року поселився на Лівобережжі, рятуючись від репресій польської влади та Йосифа Шумлянського²⁰.

Не чекаючи відповіді від патріарха, за погодженням царя та гетьмана, у Києві скликано Елекційний Собор 8 липня 1685 року. На Собор не приїхав владика Лазар Баранович і взагалі духовенства було зовсім мало, так що більшість Собору склали самі миряни. Такий склад Собору робив його неканонічним, а через те й ухвали його були неканонічні. Обрано було на митрополита Гедеона Святополк-Четвертинського, хоч значна частина духовенства протестувала проти його кандидатури. Про це свідчить в своєму донесенні Москві гетьман І. Самойлович. Він, повідомляючи Москву про вибори, прохав зберегти права Української Церкви й скоріше просити Царгородського патріарха відступити Українську Церкву Москві, і нагадував, що Гедеон «взяв благословення (на Луцьку єпископію) від Царгородського патріарха і приніс присягу «ніколи не відступати від послухання того Константинопольського престолу»²¹.

Незабаром після обрання Гедеона на митрополита духовенство зібралося на другий Собор, який оголосив Елекційний Собор незаконним і подав відповідні грамоти до гетьмана та царів²².

Не чекаючи на відповідь Царгородського патріарха, єпископ Гедеон в 1685 році був «поставлений» в Успенському соборі в Москві і склав присягу на послушенство патріархові Московському.

Для остаточного завершення підпорядкування Київської митрополії Московській патріархії не вистачало тільки згоди Константинопольського патріарха. З цією метою, відразу після хіротонії єп. Гедеона, з Москви до Константинополя відправилось посольство від царів та патріарха, які у

своїх листах просили визнати правову зміну статусу Української Православної Церкви та вислати відповідні грамоти патріархові Московському, митрополитові Гедеону та православному населенню України та Польщі²³.

Очолив російське посольство дяк Микита Алексеєв та гетьманський посланець Іван Лисиця, через якого Іван Самойлович передав патріарху Якову грамоту з аналогічними проханнями. Прибувши до Туреччини, в Андріанополі посли зустрілися з єрусалимським патріархом Досифеєм, якому Микита Алексеєв теж мав вручити царські грамоти та дари. Дізнавшись про причину візиту, патріарх Досифей, відомий вчений-каноніст, категорично відмовився взяти участь у такому беззаконні, заявивши, що це ж порадить зробити й Константинопольському патріархові. Також він нагадав, що коли засновувалося патріаршество в Москві, то воно було затверджене згодою всіх православних патріархів. Отже й зараз Константинопольський патріарх сам своєю владою не може відступити Київську митрополію, і тому необхідно прохати до всіх владик²⁴. Не мали успіху й переговори з новим Константинопольським патріархом Діонісієм, який саме прибув до Андріанополя за підтвердженням на кафедру султанською владою (патріарх Яків незадовго до того помер).

Боячись провалу, Микита Алексеєв звернувся за допомогою до великого візира. За іронією долі в той час проти Туреччини формувався християнський альянс, до якого втягували й Росію. Султану вже оголосили війну Польща, Венеція та Австрія. Московський уряд ще зберігав видимість добрих стосунків. Зрозуміло, що Туреччина намагалася зберегти їх якомога довше²⁵. Тому візир розпорядився негайно задовольнити прохання російських та українських послів, що й було зроблено. Через деякий час Микита Алексеєв отримав низку бажаних грамот, виданих у травні-липні 1686 року²⁶. В грамотах Константинопольський патріарх пояснював, що змушений був відпустити Київську митрополію, зважаючи на обставини, в чому й переконав Собор, але він висунув певні умови, при яких грамоти набирали чинності. Всі ці вимоги можна підвести до єдиного висновку: за Київською Митрополією залишаються всі права автономії та привілеї, які вона мала, будучи автономним екзархатом Вселенського Константинопольського Патріархату²⁷.

27 грудня 1686 року гетьманові Івану Самойловичу за успішне завершення справи підпорядкування Київської митрополії Московській патріархії була направлена царська жалована грамота із золотим ланцюжком та двома діамантовими клейнодами. Відомо, що сподівання гетьмана, як і всього українського духовенства, виявилися марними. Не встиг Микита Алексеєв перетнути кордон, як Росія оголосила війну

Туреччині і розпочала невдалі для неї воєнні дії (Кримський похід). У провалі компанії Москва звинуватила гетьмана Самойловича. Разом із старшим сином його арештували і відправили у Сибір до Тобольська, де екс-гетьман у 1687 році помер. Молодшого сина Івана Самойловича стратили у Сівську²⁸.

Стосовно українського духовенства та їхнього владики, то відразу ж після хіротонії в Москві, патріарх звелів Київському митрополитові носити білий клобук, подібно російським. 27 січня 1688 року митрополиту Гедеону наказувалося підписуватися «Митрополитом Київським, Галицьким і Малої Росії».

У 1687 році Москва, шляхом надання прав ставропігії, вилучила з-під влади митрополита Києво-Межигірський монастир. Наступного, 1688 року, від української церкви відійшла Києво-Печерська Лавра, при тому Лавра оголошувалася першою архимандрією в Росії.

Послаблення влади Київського митрополита сприяло відходу від православ'я трьох західноукраїнських єпархій. На початку XVIII століття вони остаточно перейшли у лоно греко-католицької церкви. Під владою митрополита залишилася лише одна, власне митрополіча, Київська єпархія. Лівобережна Чернігівська єпархія 10 квітня 1688 року також перейшла безпосередньо під управління Московського патріарха з правом іменуватися першою серед російських архієпископій²⁹.

На цьому історія зміни юрисдикції Київської митрополії, тобто переходу її від номінальної залежності від Константинопольського Патріархату під реальну – Московського, завершується. Безумовно, можна вбачати причини цього виключно в тій політично-релігійній ситуації, в котрій опинилась тогочасна Україна. Але паралельно з цим ми бачимо, що Москва усіма правдами і неправдами сприяла цьому. Ще більше про те, що це був нищівний наступ Московії на Україну, як в політичному, так і в церковному розумінні, свідчить власне сама історія цього приєднання та подальше існування України в юрисдикції «братньої» Росії. Після цього царизм, не маючи ніяких зовнішніх та внутрішніх перешкод, не зустрічаючи жодного опору зі сторони українського духовенства і гетьманської влади, віроломно порушуючи обіцянки та зобов'язання, взявся за перетворення Київської митрополії, що уособлювала Українську Православну Церкву, в рядову, провінційну єпархію Російської Православної Церкви.

Питання про неканонічність передачі Київської митрополії постало незабаром. Східне духовенство, незадоволене патріархом Діонісієм, скликало Собор і скинуло його 1687 року з патріаршого престолу; одним із головних обвинувачень проти нього було те, що він неканонічно відступив

Київську митрополію Москві³⁰. Також акт прилучення Київської Митрополії до Московської Церкви на практиці втратив правочинність з того моменту, коли було порушено хоча б одну з умов, на яких відбулося таке приєднання. А оскільки жодне з наведених вище положень не дотримано, то навіть формально цей акт приєднання втратив чинність ще до появи Томосу 1924 року, який лише констатував реалії. Нагадаємо, що даний Томос є офіційним документом Вселенського Патріархату, наданий для Української Православної Церкви в Польщі, що визнає (а не надає!) її автокефалію, а також в цьому документі чітко прописано про визнання неканонічності акту 1686 року та про визнання Московської Церкви в межах проголошення її Патріархату 1589 року. А на той час, зауважимо, Київська митрополія ще не входила в юрисдикцію Московської Церкви³¹. Також це підтверджувалось в листі Вселенського патріарха Варфоломія до Московського Патріарха Алексія II 1991 року, заявою архієпископа Скопельського Всеволода, представника Вселенського Патріарха Варфоломія, на зустрічі з Президентом України В. Ющенком у березні 2005 року³².

Крім таких історичних свідчень, акт 1686 року порушує ще й церковні канони. Це 34-е Апостольське правило, що говорить «Єпископи кожного народу повинні знати першого поміж себе і шанувати його, як главу»³³, а також 8-е правило III Вселенського Собору: «Хай ніхто з боголюбних єпископів не поширює владу на іншу єпархію, що давніше та спочатку не була під рукою його, чи його попередника. Але як хто поширив та силою яку єпархію приєднав собі, то нехай віддасть її, щоб не переступалися правила Отців, щоб не закрадалася, під видом священнодійства, пиха влади світської»³⁴.

Отже, процес зміни юрисдикції Київської митрополії засвідчив слабкість аргументів церковного права перед натиском світської влади. Проте це не лишає нас права аналізу правочинності цієї політичної операції, не раз поставленої практикою церковно-політичних відносин під сумнів.

1. Зінченко А. «...аки в разтерзании ума обреталися многие» (Українське духівництво і підпорядкування Москві Київської Митрополії) // Київська старовина, 2006. – № 5 (371). – С. 13.
2. Іларіон, митрополит. / За ред. прот. Степна Ярмуся. Українська Церква: Нариси з історії Української Православної Церкви. – Т. 1–2. – Вінніпег, Канада. 1982. – С. 195–197.
3. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. в чотирьох томах. – К.: 1998. – Т. 2. – С. 294.
4. Полонська-Василенко Н. Історичні підвалини УАПЦ. – Мюнхен, 1964. – С. 61.
5. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви... – С. 295.

6. Полонська-Василенко Н. Історичні підвалини УАПЦ. – Мюнхен, 1964. – С. 63.
7. Харишин М. В. Історія підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату: Монографія. – К.: Вентурі, 1995. – С. 98–99.
8. Зінченко А. «...аки в разтерзании ума обреталися многие» (Українське духовництво і підпорядкування Москві Київської Митрополії) // Київська старовина, 2006. – № 5 (371). – С. 16.
9. Зінченко А. «...аки в разтерзании ума обреталися многие»... – С. 14.
10. Харишин М. В. Історія підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату: Монографія. – К.: Вентурі, 1995. – С. 107–108.
11. Харишин М., Мордвінцев В. Російське самодержавство та Київська митрополічна кафедра, або як Українська Православна Церква позбулась автокефалії. – К.: Братство УАПЦ «Світло для світу», 1999. – С. 147.
12. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви в чотирьох томах. – К.: 1998. – Т. 2. – С. 309.
13. Зінченко А. «...аки в разтерзании ума обреталися многие»... – С. 17.
14. Полонська-Василенко Н. Історичні підвалини УАПЦ. – Мюнхен, 1964. – С. 65.
15. Харишин М. В. Історія підпорядкування Київської митрополії... – С. 109.
16. Бурега В. В. Присоединение Киевской митрополии к Московскому Патриархату в 1686 году // Печерський Благовісник. Журнал Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври. – К.: «Пролог», 2007. – № 1 (7) – С. 27.
17. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви... – С. 310.
18. Доповідь Святейшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета на Ювілейному Помісному Соборі Української Православної Церкви Київського Патріархату з нагоди 900-ліття Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря та 1020-ліття хрещення Київської Руси-України 11 липня 2008 року // Науковий збірник, присвячений 1020-літтю хрещення Київської Руси-України. – К.: Вид. «Архангельський глас», 2008. – С. 28.
19. Історія Православної Церкви в Україні: Збірка наукових праць / За ред. П. Яроцького, С. Головащенко, В. Климова – К.: Четверта хвиля, 1997. – С. 146.
20. Лотоцький О., проф. Автокефалія. – В 2 т. – К., 1999. – Т. 2. – С. 373.
21. Полонська-Василенко Н. Історичні підвалини УАПЦ... – С. 72.
22. Полонська-Василенко Н. Історичні підвалини УАПЦ... – С. 72–74.
23. Харишин М. В. Історія підпорядкування Київської митрополії... – С. 142.
24. Харишин М. В. Історія підпорядкування Київської митрополії... – С. 143.
25. Бурега В. В. Присоединение Киевской митрополии к Московскому Патриархату в 1686 году // Печерський Благовісник. Журнал Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври. – К.: «Пролог», 2007. – № 1 (7). – С. 31.
26. Харишин М. В. Історія підпорядкування Київської митрополії... – С. 144.
27. Губар Артур. Патріарший і Синодально-Канонічний Томос Вселенської Константинопольської Патріархії від 13 листопада 1924 року та його значення в історії Української Церкви // Православний вісник. – Вид. відділ Української Православної Церкви Київського Патріархату, 1998. – № 5-6. – С. 53.
28. Дорошенко Д. / Передм. Оглоблина О. – Нарис історії України. – В 2 т. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1966. – Т. 2 – С. 99–100.

29. Харишин М. В. Історія підпорядкування Київської митрополії... – С. 146–147.
30. Плічковський Никодим, протопресвітер. Нарис історії Української Православної Церкви // Труди Київської Духовної Академії / Ред. Димитрій (Рудюк), архієпископ. – Вид. відділ Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2006. – № 3 (3). – С. 29.
31. Патріарший і Синодально-Канонічний Томос Вселенської Константинопольської Патріархії від 13 листопада 1924 року // Життя і Церква. Орган Української Автокефальної Православної Церкви в Екзилі – 1956 – № 2. – С. 22–23.
32. Київський Патріархат – Помісна Українська Православна Церква. Історико-канонічна декларація. – К.: Вид. відділ Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2007. – С. 42.
33. Книга правил Святих Апостолів, Вселенських і Помісних Соборів, і Святих Отців / За ред. Чокалюка С. М. – К.: Видавничий відділ Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2008. – С. 12.
34. Книга правил Святих Апостолів, Вселенських і Помісних Соборів, і Святих Отців / За ред. Чокалюка С. М. – К.: Видавничий відділ Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2008. – С. 37.

SUMMARY

Deacon Sergiy Bashynskiy

CHANGE OF THE JURISDICTION OF KYIV METROPOLIS IN 1686 – CANONICAL ASPECT OF THE PROBLEM

This article is devoted to the overview of the causes of the Kyiv Metropolis secession from the Mother Church – the Constantinopolitan Ecumenical Patriarchate, and joining it to the Moscow Patriarchate in late XVII century, as well as to the historical and canonical analysis of that event.

Keywords: jurisdiction, canonicity, the subordination of the Kyiv Metropolis, the Constantinopolitan Ecumenical Patriarchate, the Moscow Patriarchate.